

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.

— Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
— Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Congresul Asociației clerului

Marti și Miercuri în 10 și 11 Octomvrie v. s'a ținut în Arad al patrulea congres al Asociației Andrei Șaguna a clerului din mitropolia noastră.

Cele trei anterioare s'au ținut la Sibiu. De astădată s'a designat Aradul, ca loc de întrunire, ca să se dea cinstea cuvenită unui centru cu tradiții sfinte și mărețe.

La marginea apuseană a țării și a ortodoxiei, clerul ardelean a ținut congresul pentru misiunea internă, dând a se înțelege că biserica pune prin aceasta o stavilă curentelor distructive cari activează manopere diavolești în răsăritul și apusul țării noastre.

A fost unul din congresele cele mai reușite ale tinerei Asociații clericale.

Un cler care știe organiza un astfel de congres, dă dovadă că se află în conștiința deplină răspunderii a misiunii sale.

*

Asociația clerului a luat ființă în anul 1919 și a fost făcând însuflețirii preoțimii ortodoxe pentru misiunea sa între fericitele împrejurări de viață ale neamului nostru întregit.

De patru ani de zile Asociația clerului a tras brazde adânci în ogorul vieții bisericesti și religioase, prin cari justifică existența sa.

Ca orice organizație tineră, își are greutățile sale pe care caută să le delăture cu hărnicie și cu pricepere. Fiecare congres și-a propus să lămurească câte un punct din vastul program al Asociației. După congresul întâi de organizare și de fixare a programului de activitate, a urmat congresul al doilea, care a fost un congres biblic. În acela s'a constatat importanța sfintei Scripturi, prin răspândirea căreia în sufletul credincioșilor noștri se vor însemna ideile și sentimentele în stare a da avânt și înnoire ființei noastre.

Congresul al treilea a fost catehetic și a avut în vedere necesitatea educației religioase a tineretului neamului nostru, care numai printr'o îngrijită catehizare poate fi ferit de plăgile spiritului modern corupt.

Al patrulea congres ținut săptămâna trecută a fost consacrat misiunii interne, menite să îndrepteze activitatea clerului spre a pune sufletele credincioșilor în stăpânirea lui Hristos și a ridica în jurul lor fortărețele așezămintelor creștine ca să nu le distrugă duhul cel rău de azi. —

Încă Luni dimineața au sosit în Arad membrii comitetului central care, sub prezidenția părintelui Dr. Ciuhandu, a ținut ședință pentru a aranja definitiv ordinea de zi și a lua toate dispozițiile pentru congres. Luni seara a sosit preoțimea din depărtare și au fost găzduiți la diferite otele din Arad.

Cu trenurile de Marți dimineața a sosit I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae de la Sibiu, cu suita sa. La gară i a așteptat comitetul central și preoțimea sosită de cu seară. Tot cu trenul de dimineața a sosit I. P. C. Sa părintele Scriban cu doi preoți bucureșteni.

La 8 ore s'a început serviciul divin în catedrala din Arad. Serviciul divin se face cu toată pompa. Cântă corul seminarial. Auzim o priceasă cântată cu toată arta de părintele Isaia Popa din Ocna. Păr. Ardeleanu din Arad spune predica ocazională. După invocarea Duhului Sfânt preoțimea se îndreaptă către Palatul cultural. Imposanta clădire adăpostește timp de două zile peste 200 de preoți din mitropolie în frunte cu I. P. S. mitropolit Nicolae, cu P. S. Sa episcopul Ioan și se preface în sfânt lăcaș prin chestiile ce se discută și prin atmosfera sacră ce se desprinde din importante probleme de la ordinea de zi.

Congresul îl deschide președintele Asociației Dr. G. Ciuhandu, printr'un discurs în care fixează importanța acestui congres în istoria Asociației noastre.

Inchee salutând pe cei prezenți, clerici și mireni, reprezentând toate păturile sociale și factorii vieții noastre publice.

Îi răspunde P. S. Sa Episcopul Ioan implorând binecuvântarea sa peste cei prezenți și peste lucrările întreprinse de Asociație.

Mitropolitul nostru Nicolae mărturisește că n'a putut absentă dela întrunirea preoților, cari vreau să pogoare pe Mântuitorul Hristos în sufletele oamenilor. Legăturile tradiționale dintre turmă și păstori se vor întări, căci clerul e un factor fără de care neamul nu poate prospera.

Ranele pricinuite de război pot fi vindecate prin puterea făcătoare de minuni a sfintei biserici. Prin biserică ni s'a păstrat ortodoxia, marea forță de mântuire a creștinilor din toate vremile și a neamului nostru mult cercat. Până acum împrejurările ne-au fost vitrege și ne-au restrâns la o activitate de conservare. Acum e vremea să reactivăm caracterul misionar al ortodoxiei. Pentru a pune stăpânire pe suflete se cer metode nouă de păstorie.

Să dăm ce avem și cât avem, să punem tot sufletul nostru în opera misionară ce sântem chemați a o începe. Să avem curaj și să ne apărăm locul ce ni l-am câștigat prin toate suferințele trecutului.

După împărășirea binecuvântării arhieresti vorbește dl Ieșciu, delegatul ministerului de culte, care spune că s'a simțit dator să fie de față la toate manifestațiile de viață ale clerului bisericii noastre.

Dl V. Goldiș salută pe congresiști în numele Asociației, întemeiate de Șaguna.

Salută congresul delegațiile episcopilor absenți, autoritățile administrative și oaspeții din vechiul regat.

I. P. C. Sa arhimandritul Iuliu Scriban vorbește în numele Societății femeilor ortodoxe,

care înțelege să-și dea contribuția la opera de înnoire sufletească a neamului.

Păr. Scriban vede un plan bine precizat și urmărit cu pricepere de Asociația clerului. Recunoaște marea răspundere a clerului față de viitorul neamului. Conștiința religioasă a neamului nu se poate înălța decât prin munca apostolică a clerului devotat bisericii ortodoxe.

Numai cel ce trăește în legăturile înalte ale religiei, duce o viață nemuritoare. Preotul să fie misionar. Ne pogorâm dintr'un trecut măreț al mucenicilor neamului și să ne înarmăm cu toată știința și să ne încălzim de focul sacru al apostolatului. Neamul nostru prin noi, slujitorii bisericii întră în legături de solidaritate cu conștiința umanității. Creștinismul e o forță cuceritoare, să ne lăsăm cucerii de puterea lui și să fim pârghii pentru cucerirea tuturor fiilor neamului nostru. Creștinismul nu mai e patrimoniul celor ce au fost, ci și al celor ce vor să fie și în viitor. Șeful statului major în Japonia e creștin. Și am fost ocrotitorii ortodoxiei sub Matei Basarab și Vasile Lupu. Ch. Dieh, bizantirolog în Paris a dovedit că ortodoxia a însemnat cea mai fină și mai strălucitoare cugetare și simțire și care nu s'a coborât din înălțimea sa sfântă nici în epocile cele mai triste de apăsare și de umilință ale bisericii.

Cuvintele de dragoste și încurajare ne vin dela societatea clerului din vechiul regat prin reprezentantul său, păr. Diaconescu.

Se trimit apoi telegrame omagiale M. S. Regelui Ferdinand I., I. P. S. Sale mitropolitului primat Miron, primului ministru I. I. C. Brătianu, ministrului de culte C. Banu și dlui prof. N. Iorga. Cu acestea se ridică prima ședință.

După prânz ședința a doua la ora 4.

Protopopul Dr. Cioroianu citește referatul asupra: Misiunii interne. Arată rostul acesteia și mijloacele pe cari le au aplicat slujitorii bisericilor din Apus.

Iau parte la discuție: I. P. C. Sa arhimandritul Scriban, preotul Crețiu, Oancea, Dr. Magier, Dr. Crăciunescu, V. Goldiș, Aurel Nistor, P. S. Sa Pap și I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae.

Din lunga și bogata discuție se desprinde lumina adevăratei îndrumări pentru un nou teren de activitate pastorală prin care religia devine factorul de căpetenie de înălțare sufletească pentru individ și pentru societate.

Religia nu e un adnex al vieții, ci e esența și sufletul ei. Nu e sistem de știință, nu e cod de legi, ci este un duh superior de viață prin care omul pământesc se preface în moșteanul cerului.

Se constată necesitatea premerării mijloacelor și metodelor de evanghelizare precum și necesitatea cultivării continue a slujitorului altarului.

Ședința a doua ține până seara la 8 ore.

Ședințele de Mercuri

Punctul al doilea din program: Biserica și viața socială.

Raportorul preotul Cibian arată în ce chip biserica poate îmbunătăți viața în biserică.

Iau parte la discuție asesorul T. Scorobeț, fixând achizițiile din ziua premergătoare și plezând pentru a studia problemele ce ne stau înainte. Arată importanța misiunii interne de aiurea introduse în Anglia prin oameni devotați, cari au avut entuziasm religios și au găsit

că mântuirea sufletească vine pe urma ascultării de biserică și de toate rânduețile ei. Wesley și frații Whitefield au regenerat un neam și l-au ferit de dezastre. Nicăiri în Europa Mântuitorul n'a avut o intrare mai binevenită în suflete ca în Anglia, și înaintemergători a avut de astădată pe Wesley, cu care a început creștinismul social, alături de cel intelectualist și de cel sacramental. Arată că fără studiu și fără principii nu poate veni o primenire, o regenerare. Dar nu putem face decât triste experiențe spune despre: Ceasuri biblie, unde preotul cește împreună și discută și cântă împreună cu credincioși. Să cunoască preotul scriptura, limbajul ei, figurile ei. Duhul sfânt se pogoară peste preotul pe care-l găsește studiind și perfecționându-se în arta modelării sufletelor.

I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, arată ce este o parohie în sensul nobil și sacru al cuvântului. E comunitatea sufletească a aceluia care au pe Dumnezeu Tată și ei sunt frați în Mântuitorul Isus.

Și pilduește cum poate ajunge la expresie această nobilă comunitate sufletească.

Parohienii se cuminecă din acelaș potir. Lucează împreună o bucată de pământ și venitul îl dau celor nevoiași. Se roagă împreună pentru celce a făcut o faptă rea.

Cu ce contribuie fiecare la această comunitate sufletească.

În zadar zici pomului sălbatic: fă roade nobile! Nu e în stare. Că dacă-l vom altoi, va produce roade bune.

Preotul are în numele lui Hristos prin biserică puterea cea mare a trezi puterile sufletești ascunse în ființa omenească și a le canaliza spre o participare activă la nobilitatea vieții sociale. Nici o activitate nu poate scuti pe preot de la îndeplinirea acestei sacre misiuni.

La teza a treia: Atitudinea noastră față de credincioșii altor biserici. Raportor Cornel Magier, concludă să avem toleranță față de cultele vechi ale locuitorilor țării, dar sectarilor noi să le declarăm cel mai aprig război.

La obiect vorbește protopopul C. Lazăr, preotul Nic. Oancea, Chebelean, Diaconescu, Crețu, Dr. Magier și I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae.

Se lămurește concepția despre ortodoxie, care într'un înțeles strâmt e socotită dușmană progresului și menită a rămâne într-o stare de petrificare; ortodoxia nu e aceasta, ci comoara adevărului descoperit de Isus prin care ne mântuim și ne facem părtași de veața veșnică. Arată deosebirea între teologia progresistă și între conservatismul religios.

Tradiția nu poate încătușa adevărul condamnându-l la stagnare. Sfinții părinți nu s'au copiat unul pe altul, ci au văzut adevărul cu ochii lor, cu simțul lor, cu mijloacele de cultură ale lor.

Cu ochiul liber încă poți vedea cerul și să devii frapat de minunăția lui.

Dar acelaș cer devine și mai vrednic de admirare, dacă-l studiezi cu un telescop perfecționat.

Telescoapele minții întru cunoașterea adevărului descoperit de Isus Hristos pot fi mai perfecționate din veac în veac, și aceasta e de dorit. Din punct de vedere dogmatic nu putem tolera greșelile și rătăcirile confesiunilor, dar o colaborare se impune și e de dorit.

Cu frații noștri de sub firma străină avem un proces deschis de alții, cari au voit nenorocirea noastră. Dușmanii cari au deschis rana sufletească și-au luat pedeapsa, dar rana noastră nu e vindecată. A fost o faptă anti-românească și sântem datori să înlăturăm mărul de ceartă dintre noi. În numele lui Hristos nu ne putem împărți în două. Dar poporul nici nu recunoaște că sântem desbinați. Poporul n'a fost întreat, căci era socotit rob, ear azi când e liber și eșit de sub tutoratul străin, nu poate fi ținut sub o firmă străină. Să înlăturăm firma. Noi nu vom înceta să i chemăm în sinul bisericii, care a crescut pe strămoșii lor.

Noi îi iubim, căci sânt sânge din sângele nostru și ramură din arborele neamului.

Două sute de ani sufletul lor a rămas la fel cu al nostru.

Sedința a patra

s'a ținut Miercuri p. m. Referenții Stefan Meș, Dr. Nicolae Popovici și Ioan Crăciun au citit rapoartele asupra activității Asociației clerului în anul trecut, au examinat socotelile, dându-se absolutor casierului pentru gestiunea anului trecut, s'au primit propuneri pentru funcționarea cercurilor religioase, pentru intervenirea la guvern să se amelioreze salarizarea preoților. Comitetul central a primit diferite însărcinări oficiale și s'a ales secretar general profesorul N. Colan, ear membru în comitet Gh. Maior, profesor, ambii din Sibiu.

Păr. Ciuhandu încheie cu o cuvântare, ear în numele congresștilor mulțumește păr. Aurel Nistor pentru buna găzduire ce ne-au făcut-o frații dela Arad.

Botezul moștenitorului Iugoslaviei. Actul botezului a fost oficiat la Belgrad în 21 l. c. după ritul bisericii ortodoxe, de către patriarhul sârb Dimitrie, în prezența a doi mitropoliți, a unui arhiepiscop și a doi episcopi. Prințul, născut în 8 Septembrie 1923, a primit numele de *Petru*, naș fiind regele George al Marei Britanii, reprezentat prin al doilea fiu al său, ducele Albert de York. Actul este semnat de MM. LL. Regele Ferdinand, Regina Maria a României, Alexandru al Iugoslaviei, de patriarh și ceilalți arhieri.

Documente prețioase pentru istoria neamului nostru s'ar putea da la iveală din *arhivele secrete habsburgice*, care acum stau deschise pentru toată lumea în Viena. Din actele acestei arhive se va putea studia documentat, între altele, opera desbinării religioase a românilor ardeleni, și se va vedea limpede politica urmată de Habsburgi față de foștii lor supuși români. Instituțiile noastre științifice și culturale au datoria să trimită o *comisiune istorică*, să cerceteze arhivele secrete ale Habsburgilor, — până ce se poate.

Un jubileu. Ziare din capitală, susținute din fonduri evrești, au sărbătorit în cuvinte de laudă extraordinară, jubileul de 75 al dlui *Mauriciu Blank*, principalul fondator al băncii *Marmarosch Blank*. În corul acestor glasuri s'a asociat și organul din Cluj al partidului *național român, Patria*, care în două numere (229 și 230) aduce elogii sărbătoritului, îi publică portretul, îi face biografia (în care ni se descopere că: deodată cu jubileul băncii de 75 de ani s'a serbat și jubileul de 75 ani «al directorului și principalului fondator dl *Mauriciu Blank*», — va să zică era fondator de bancă chiar în ziua nașterii sale?) — Va fi având sărbătoritul meritele sale, în deosebi pentru neamul din care face parte, — dar în vreme ce tinerimea noastră se sbuciumă în lupta împotriva pericolului *strănilor*, vedem cu regret că organe românești naționale se asociază la prăznuiri ce nu servesc spre întărirea puterii morale a tinerimii.

Pe drumul către Emmaus

Deasupra grijilor mărunte ale vieții de toate zilele, sânt problemele mari, în fața eternității, de cari nu ni-e îngăduit a ne înstrăina privirile noastre. În orice clipă a vieții și din orice loc am sta, trebuie să avem o privire luminoasă către idealul creștin.

O anume parte a gândirii, a simțirii și a voinții trebuie închinată acestui ideal.

Unii creștini închină acestui ideal partea cea mai bună a ființii lor.

Azi nu mai e o utopie deșartă a unor spirite entusiaste însuflețirea pentru idealul unirii tuturor creștinilor.

Cei mai nobili oameni practici de azi și anume aceia, cari împreună idealismul cu realitatea, ear aceasta încearcă a o strămuta sub crugul idealismului, s'au pus în fruntea mișcării pentru reunirea creștinătății, a mădularelor sfărâmate a trupului lui Hristos într'o singură biserică creștină.

Și e îmbucurător faptul că, în căutarea modelului unei biserici-tip, privirile tuturor rămân asupra sfintei noastre biserici ortodoxe. Confesiunile apusene abia acum încep a pricepe ceea ce noi de mult știam, că biserica noastră ortodoxă este aceea care n'a adaos și n'a redus din comoara adevărilor necesare mântuirii.

Conferența religioasă dela Geneva, în care 78 confesiuni din 40 neamuri au întreprins realizarea celui mai mare ideal al unirii creștinilor și al constituirii unei biserici pentru toți creștini, recunoaște marea importanță a bisericii ortodoxe și nu se încumetă a face nimic fără consultarea ei.

FOIȘOARA

Glasul unui francez

— Eduard Herriot despre România —

În numărul din 23 Sept. 1923 al revistei pariziene «Les Annales» găsim o serie întreagă de articole dedicate României. Este prima contribuție privitoare la România în seria «Națiunilor amice». Pe coperta revistei e reproducă în mare o țărancă română, cum trece un părau cu un ciubăr în cap.

De astădată redăm pasagii dintr'un articol judicios, scris de primarul din orașul Lyon, deputatul din Rhône, șeful unui partid, fostul organizator al expoziției recente din Lyon, dl *Edouard Herriot*. Eată ce ne spune:

«Urmărim cu interes pasionat eforturile unei țări, pe care războiul a mărit-o atâta, pe drept cuvânt. Și, mai întâi de toate, noi, francezii, avem datoria să-i mulțumim pentru sprijinul moral, pe care nu încetează de a ni-l da. Câtă vreme întreagă lumea este înveninată de o propagandă, care ne prezintă ca pe niște imperiaști și drept cuceritori à la Genghis-Khan, România, afectuoasă și echitabilă, rămâne fidelă Antantei. Ea cunoaște, fiindcă a îndurat efec-

tele, duplicitatea germanismului. Ea apără tratatul de Versailles, perfecta legitimitate a cererilor de reparații.

«... Amicii noștri vor avea să reguleze probleme grave; pot fi asigurați că ne vom interesa cu dorința arzătoare de a vedea statul român resolvindu-le fără de prea multe dificultăți. Fidelitatea trebuie să fie reciprocă. Noi trebuie să sprijinim România ca să mențină tratatul de Trianon, după cum ne ajută ea ca să apărăm tratatul de Versailles. În acest spirit am urmat, din parte-mi, intervențiile amicului meu, dl Titulescu, care își apăra, în fața Soc. Naț., suveranitatea marelui sale patrii în numele principiilor elementare ale dreptului public și ale doctrinei democratice.

«De sigur, francezii și românii, dorim pacea cu toate puterile, atât cu Ungaria, cât și cu Germania. Dar putem noi să uităm că, și unii și alții, am fost conduși din partea puterilor centrale până la marginea prăpastiei și că, dacă am scăpat din gura morții, a fost mulțumită curajului și a sacrificiilor? Francezii trebuie să garanteze Transilvania română, după cum românii trebuie să garanteze Alsacia și Lorena franceză. Acesta este patul sfânt încheiat între noi. Vom ști deci să rămânem sceptici când auzim presa maghiară plângându-se de confiscările românești, ca în recenta afacere a acelei Biblii, unde

intercalaseră, între rugăciunile tradiționale, imnuri de răsunare și invocări la revoltă.

«Nu vom primi cu mai multă ușurință veștile de revoluție sau de disordini, provocate de propaganda rău voitoare. Da, de sigur, trebuie să dorești o colaborare intelectuală a României cu Ungaria, ca a Germaniei cu Franța, dar mai întâi de toate să fie respectate tratatele! Le-am plătit cu destul sânge! Să li se ofere toate ușurințele statelor învinse de a se ridică! Dar să nu fie în detrimentul statelor învingătoare! Așa o vreau loialitatea și bunul simț. Acesta este și interesul păcii, care ar compromite o politică oarbă față de statele gata să prindă din nou armele și de a suna goarna revanșei.

«Franța trebuie deci să-și sprijinească politica, fără de gânduri lăaturalnice, pe aceea a Micii Înțelegeri, dând acestei solidarități un caracter agresiv, ci defensiv. Din acest punct de vedere noi n'am avut decât să ne bucurăm, văzând că se reînnoește alianța între amicii noștri români și amicii noștri cehi, alianță, care ne-a adus deja, eșecul proiectului restaurării Habsburgilor. Într'adevăr poate că Mica Înțelegere a dat lecții chiar și Marii Înțelegeri de felul cum s'a folosit ea de lecțiile de unire, date din partea războiului.

«Curaj deci, iubită și vitează Românie!

I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, apreciat și în străinătate ca unul din reprezentanții cei mai de seamă ai bisericii ortodoxe de azi, a primit de la comitetul pentru tесе al conferenței de la Geneva să se pronunțe asupra unor serii de întrebări cari vor forma substratul desbatelor congresului religios, ce se va întruni în luna Mai 1925 în Washington. Aceste întrebări sânt următoarele:

a) Relative la biserica și ființa bisericii reunite:

1. Ce grad de unitate în chestii de credință e necesar într-o biserică reunită.

2. E necesar să se statornicească credința unitară într'un simbol?

3. Dacă da, atunci care simbol să se accepte? Sau care, alte formulări ar fi potrivite?

4. Care e rostul adevărat al unui simbol sau al unei mărturisiri de credință?

b) Relativ la însemnătatea Bibliei și a simboalelor pentru reunirea bisericilor, s'au dat în studiu următoarele tесе:

1. Ce grad de unitate se cere să fie în constituția bisericii reunite?

2. Este inomis necesar să fie cler într'o biserică reunită?

3. Câte trepte ierarhice să fie în acel cler?

4. Ce condiții sânt indispensabile, pentru a primi hirotonia și în ce mod să se săvârșească hirotonirea? —

Răspunsurile la aceste tесе sânt a se trimite secretarului general: Robert H. Gardiner 174 water Street, Gardiner, Maine U. S. A. Comitetul a mai alcătuit încă trei serii de tесе: despre biserică, despre idealul moral creștin, și despre sacramente.

Din toate întrebările ce se pun în discuție reese că confesiunile creștine se găsesc pe calea înțelegerii reciproce, și nu ne rămâne alta de făcut decât să ne cunoaștem unii pe alții, căutând a desvolta cât mai intensiv ceea ce unește și e comun în toate credințele.

Ceea ce trebuie să ne caracterizeze pe toți creștinii, e sobornicitatea care nu exclude pe ceice sânt de păreri diferite de ale noastre să intre în dragostea noastră creștinească. Să ne aducem aminte de cuvintele lui Döllinger: Toți ceice sântem botezați, sântem frați și surori în Isus Hristos, mădulare ale bisericii universale. În

această grădină a lui Dumnezeu să ne dăm mâna peste barierele confesionale, pe care ar trebui să le delăturăm dintre noi ca să ne putem îmbrățișa unii pe alții.

Veniți să examinăm, să comparăm și să cercetăm toate chestiunile împreună și vom găsi mărgăritarul prețios al păcii și al bisericii reunite, și atunci să ne luăm de mâni, să ne întărim brațele și să cultivăm grădina Domnului, în care au năpădit buruienile.

Tr. Scorobef.

Ziua nașterii M. Sale Reginei Maria

Din incidentul zilei nașterii Maestății Sale Reginei noastre MARIA, s'a ținut în 16 29 Oct. a. c. la ora 10^{1/2}, un serviciu divin în catedrala noastră din partea preoșimii din localitate.

La finea serviciului a rostit confesorul militar I. Dăncilă o frumoasă cuvântare ocazională, scoțind în relief marile și frumoasele calități cu cari provedința a înzestrat pe slăvita noastră Regină.

La această serbare a participat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE împreună cu asesorii consistoriali și profesorii seminariilor, toți ofițerii din garnizoană în frunte cu comandantul de corp, generalul Cihoschi, autoritățile civile în frunte cu prefectul Boiu și un număr de public sibirian.

Înainte de catedrală a fost postată o companie de onoare din Reg. 90, comandată de maiorul Georgescu. După ieșirea din biserică dl general Cihoschi a primit defilarea ofițerilor și a trupeii.

Lucrările Sf. Sinod

Consistorul superior bisericesc al bisericii ortodoxe s'a întrunit în ședință de toamnă în ziua de 9/22 Octomvrie, iar Sf. Sinod este convocat pe ziua de 1 Noemvrie n. 1923.

Programul lucrărilor acestor înalte corporațiuni bisericești pentru această sesiune este următorul:

1. Legea de unificare a organizării bisericii.
2. Chestia calendarului.
3. Chestia învățământului religios în toate școlile.
4. Chestia reorganizării seminarilor teologice.
5. Chestia institutului biblic, tipărirea broșurilor aprobate.
6. Lipsa de preoți la sate.
7. Românii din America.
8. Episcopia română din Albania, America și Diaspora.
9. Modificarea Regulamentului intern al Sf. Sinod.
10. Cartea pentru slujba sfințirii bisericii.
11. Lucrările rămase din sesiunile trecute.
12. Cercetarea manualelor didactice de religie.
13. Propuneri.

Într'o țară special favorizată de natură — sarcina luată este grea. Dar viitorul României apare minunat.

«Stăpână a cursului inferior al Dunării și a gurilor principalei artere de comunicare a Europei centrale, instalată solid pe Marea Neagră, poate», scrise în timpul recent dl Marcel Gillard, poate aspira de aici înainte, grație importanței ei politice câștigate, ca să prindă o parte a acestor mari curente de mărfuri, cari circulă între Orient și Occident, e bine așezată ca să ușureze relațiile între Europa centrală și peninsula balcanică și între Azia occidentală.

«Bun curaj, deci, amici români! Pentru voi ca și pentru noi, ceasul de față este aspru. Pretinde voințe tot atât de tari ca pe acelea, cărora le datorăm noi victoria! Dar care sfortare ar fi penibilă, câtă vreme este vorba de a ajuta o patrie în sfârșit eliberată, ca să-și realizeze plenitudinea destinului ei?»

Etă cum vorbește și scrie un om, care știe să și aducă în concordanță bătăile inimii cu desidratele logice, cel ce vrea să construiască pe ruinele războiului!

Să-i dăm atențiunea cuvenită.

Congres preoțesc în București

Asociația generală a clerului ortodox se întrunește la București, în congres, în zilele de 30, 31 Octomvrie și 1 Noemvrie n. 1923.

Se va desbate asupra următoarelor tесе:

1. Căile de urmat pentru răspândirea învățaturii creștine în popor.

2. Mijloacele de trai ale clerului ortodox.

3. Averile bisericesti și dreptul bisericii de a le administra ea însăși.

Membrii congresului pot pune în discuție și alte chestiuni.

Importanța acestor probleme este învederată de ajuns.

Congres romano-catolic în Oradea-Mare

În zilele de 20 și 21 Oct. 1923 cu ocazia jubileului de 200 de ani al bisericii Sf. Ladislau din Oradea-Mare s'a ținut în acest oraș congresul «Uniunii populare a catolicilor de rit latin» din Transilvania. Despre această uniune ziarul *România* dă următoarele lămuriri:

«Uniunea populară a catolicilor de rit latin» din Transilvania este o grupare a catolicilor unguri din Ardeal, în afară de cadrele ierarhice bisericești. Numără peste 25.000 membri, deși nu e înființată decât de un an. Statutele îi sânt aprobate de Ministerul de interne, iar conducerea este încredințată unui președinte ales în persoana dlui Betegh Nicolae, fost comisar guvernial în Transilvania, după izbucnirea războiului asistat de 2 vice-președinți de fiecare eparhie catolică. Scopul uniunii este: intensificarea vieții morale intelectuale și sociale catolice independent de erarhia clerică catolică și de orice imixtiune politică. În acest scop uniunea cuprinde trei secții: religioasă, științifică și socială.

Din darea de seamă a secretarului Zombori reese că catolicii din Ardeal au cerut ajutor financiar Vaticanului și că fostul nunțiu papal le promisese acest ajutor. Tot din această dare de seamă se vede că statutul catolic din Transilvania a fost puțin atins de expropriere și că ministerul cultelor a acordat 35000 lei pentru un seminar catolic și 25000 pentru ordinul franciscan din Cluj. Ceea ce trebuie remarcat cu această ocazie, e faptul că această uniune ai cărei membri sânt în cea mai mare parte recrutați din populația maghiară din județele Sătmăș și Bihor, nu cuprinde de cât catolicii de dincolo de graniță, spre deosebire de episcopii catolice din Ardeal care și azi își întind autoritatea adesea și dincoace și dincolo de graniță. Toate încercările făcute în ultimii ani, în scop de a se curma această situație anormală, n'au dus la nici un rezultat satisfăcător pentru interesele naționale: episcopia de Oradea Mare își întinde și azi autoritatea atât asupra parohiilor din Bihorul românesc, cât și asupra unor parohii din Ungaria, iar episcopia din Sătmăș cuprinde și parohii din Ungaria și parohii din Cehoslovacia! Evident, e o situație care nu poate dăinui fără a lăsa maghiarimea din Ardeal în prada iluziei că tot mai este o autoritatea lumească comună în stânga și în dreapta granițelor fixate la Trainon. O schimbare a acestei situații e indispensabilă intereselor naționale. Cărmuitorii acestei țări nu pot întârzia cu regularea acestei chestiuni, cât și aceea a dependenței episcopiiilor catolice din Ardeal, care și azi se află erarhicește sub autoritatea arhiepiscopiiilor din Ungaria!

Nr. 7927/1923.

Notă

Se aduce la cunoștința P. T. Oficii protopresbiterale, că dispozițiile cuprinse în circulara Nr. 4085/1923 Ep., privitor la procurarea de clopote pentru bisericile noastre din arhidieceză dela fabrica de mașini «Schieb» din Sibiu, au valoare numai până la 31 Decemvrie a. c., când expiră contractul încheiat de Consistorul arhidiecezan cu numita fabrică pentru livrarea de clopote.

Dela 1 Ianuar 1924 începând clopotele se vor procura dela o fabrică al cărui nume se va comunica în curând.

Sibiu, 29 Octomvrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Încă n'ai găsit, întocmai ca și noi, pacea definitivă. Cunoști și vei cunoaște, ca și noi, dificultățile interioare, acele care se nasc din lupta inevitabilă a partidelor. Ești, ca și noi, pentru mulți ani, supusă la o grea muncă pentru ca să ștergi urmele dureroase ale războiului... Ai, ca și noi, de îndeplinit o operă respectabilă de reorganizare, în urma victoriei tale, chiar și în urma extensiunii tale. Dar, ca și noi, vei trece peste toate obstacolele acestea, unul câte unul. Francezii, cari te cunosc, te vor apăra cel puțin împotriva interpretațiilor nepoliticoase, împotriva veștilor false, contra oficinilor de minciuni telegrafice. Te vor ajuta, dacă vor putea, ca să treci această teribilă perioadă de tranziție, urmare a sbuciumărilor universale.

«Atunci când o țară de 7 milioane de locuitori a ajuns o națiune de 20 milioane de suflete care a împins frontierele sale până la apele Nistrului și la șesurile Tisei, atunci când această țară trebuie să șteargă urmele unei lungi stăpâniri streine în mai multe părți ale teritoriului ei; atunci când a transformat, într'o laudabilă dorință de justiție, regimul său rural pentru ca să-și creieze o masă întregă de mici proprietari de pământ, de aici înainte stăpâni pe soarta lor; atunci când trebuie să desvolți în același timp comerțul, industria, instrucția, când trebuie să deslegi la muncă toate resursele naturale, închise,

Știrile zilei

Predică în catedrală. Duminică trecută la Priceasnă a predicat în catedrala noastră asesorul consistorial Trandafir Scorobeț.

Fixarea liniei de frontieră între România și Ungaria. Comisiunea mixtă pentru fixarea definitivă a frontierei între Ungaria și România a reînceput lucrările. Pe linia de frontieră se lasă o distanță de un metru între România și Ungaria pentru punerea semnelor de demarcație.

Impotriva regimului dela Budapesta. Conte Mihail Károlyi, ale cărui averi le au confiscat oamenii lui Horthy, se află acum în Londra pentru a face propagandă împotriva regimului horthist. Conte Károlyi speră să răstoarne pe feudașul Horthy și să dea politicii maghiare direcție pașnică, de relații economice și politice cu vecinii.

Marca germană, cum se anunță din Berlin, a pierdut orice valoare de cumpărare. Zărele franceze arată că răspunderea pentru greutățile Germaniei actuale, cade cu totul asupra conducătorilor săi. Cine sămănă disordine și anarhie, trebuie să se aștepte la pedeapsă.

Arestări în Sibiu. Pentru «ultragiu adus justiției», a fost chemat în 23 l. c. la parchet și arestat dl Nicolae Bratu, proprietarul librăriei Foi Poporului. Conflictul s'a ivit între procurorul din Sibiu și dl N. Bratu, care a refuzat procurorului biletul gratuit la reprezentațiile din Sibiu ale trupei Teatrului Național, și l-a apostrofat cu vorba «să nu-și peardă vremea după bilete gratuite, ci să-și vadă mai bine de rezolvirea proceselor...». La parchet a fost chemat și deținut în ziua următoare și dl N. Băilă, însărcinat cu organizarea reprezentațiilor teatrale. Cei deținuți au fost puși în libertate Joi, în 25 l. c. Fiind vorba de «violare a libertății personale», cazul își va avea continuare la forurile chemate să-l judece.

Examen. La prefectura poliției orașului Sibiu se va ține examen de șoferi în 31 Oct. n. 1923.

Eră vremea. Oficiul poștal aduce la cunoștință, că nu se vor mai expedi cărți poștale ilustrate, care vor fi lipsite de titluri sau explicații tipărite în limba română.

Șoarecii de câmp au inundat, în toamna aceasta, caldă și secetoasă, pământurile din multe județe. În județul Brașovului s'a început o adevărată vânătoare: se plătește câte un leu de trei șoareci omorâți. Copiii, și chiar oameni mari, omoară zilnic 4—5 sute de șoareci.

Orașele cu cei mai mulți locuitori sânt următoarele: New York are 5¹/₂ milioane de oameni Londra 4¹/₂ milioane, Parisul 3 milioane, Chicago 2¹/₂ milioane, Tokio 2 milioane. Urmează apoi, în ordine descrescândă, Berlinul, Viena șcl.

Comunicat

Subsemnatul Mateiu Voileanu, inspector central la ministerul sănătății publice al muncii și ocrotirilor sociale, Șeful inspectoratului muncii regiunea XV. Sibiu,

Luând în vedere ordinul ministerului muncii direcțiunea generală a muncii, direcția plasării, Nr. 12479 din 27 Ianuarie 1923 prin care ordonă că înțrările individuale în țară ale muncitorilor străini cărora le a expirat termenul de rămânere în țară, vor fi supuse avizului prealabil al inspectoratului muncii din Regiune;

Luând în vedere că în repetite cazuri acești muncitori sau firmele la care muncitorii sânt angajați, înaintează cererile pentru acordarea avizului din partea acestui inspectorat în ultimele zile înainte de expirare și chiar după expirarea termenului de liberă petrecere;

Luând în vedere că acest procedeu îngreunează procedura de rezolvare a cererilor, inspectoratul muncii neputând da avizul său serviciului de siguranță local cu trei zile înainte de expirarea termenului, conform regulămintelor în vigoare, și astfel cei interesați se expun ca din cauza întârzierii înaintării cererii să fie refuzați;

În interesul serviciului atrag atențiunea atât a întreprinderilor, cât și muncitorilor de toate categoriile, manuali și intelectuali, de supușenie

străină, ca cererile pentru acordarea avizului favorabil să le înainteze inspectoratului muncii, Sibiu, palatul justiției, etaj II, camera nr. 98, cu cel puțin 8 zile înainte de expirarea termenului de rămânere în țară acordat, de consulatele respective ale regatului românesc din străinătate, căci la caz contrar cererile vor fi refuzate din oficiu și se va da aviz nefavorabil.

Sibiu, la 25 Octomvrie 1923.

(ss) *Mateiu Voileanu*
inspector central

Nr. 1065/1923

(133) 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III *Venția de sus* se eserie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, ear concurenții cu prealabila încuviințare a subscrisului se vor prezenta în vreo Duminică sau sârbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 14 Sept. 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Făgăraș

Nicolae Borzea
protopop

Nr. 350/1923

(143) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II. *Gothatea* cu filia *Ulies*, protopopiatul *Ilia*, devenită vacantă prin hotărârea Ven. Consistor Nr. 6112/923 din 4 Iulie se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român»

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. (11 jug. 363 st □) pentru venitele dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile, instruite în conformitate cu normele în vigoare, la oficiul protopopesc *Ilia*, jud. Hunedoara, în termenul

deschis și până în 8 zile înainte de alegere să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Ilia, la 30 Septemvrie 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial al comunei bis. *Gothatea*.

Const. Moldovan,
protopop.

CONCURS

La Ospiciul de alienați, Sibiu, devine vacant un post de

(144) 2—2

copist—dactilograf

cu șanse de înaintare. Leafa lunară de prezent 786 Lei, 1 porție vipt cl. II, locuință, încălzit și luminat. Petițiile se înaintează direcțiunii până la 5 *Noemvrie*, aneșând certificatele de serviciu și pregătirea școlară.

Direcțiunea

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ S. A. IN CLUJ

Capital: Lei 50.000,000 — 18.000,000 — Lei Rezerve.

Depuneri pe libel: Lei 125.000,000 — în trei ani!

Banca Centrală, Filiala — Alba-Iulia

Banca Centrală, Filiala — Arad

Banca Centrală, Filiala — Bistrița

Banca Centrală, Filiala — Hateg

Banca Centrală, Filiala — Oradea-mare

Banca Centrală, Filiala — Sibiu

Banca Centrală, Filiala — Turda

primesc și fructifică totdeauna mai favorabil

DEPUNERILE

pe LIBEL și în CONT-CURRENT și plătesc darea către stat din al său.

Depunerile la vedere le fructifică cu 5¹/₂% netto. (131) 4—6

Depunerile pe termen fix de 1/2 an cu 6%—7% netto.

Depunerile pe timp mai lung și în sume mai mari, apoi fonduri comunale, bisericesti, școlare etc. fructifică în condițiuni speciale.

Adresați-vă la Banca Centrală, Secțiua Americană, în Cluj și la Filialele sale cu: Dollari, cecuri, drafturi și cu assignate americane.

Serviciu prompt și culant. Corespondență în toate limbile.

Cumpărați acțiia dela Banca Centrală din Cluj.